

Din Gordonsettervalp

En hjälp på vägen

Din gordonsettervalp, innehållsförteckning

Svenska Gordonsetterklubben (SGSK)	3
Rikstäckande nät av aktiva lokalklubbar	3
Vad är en gordonsetter?	3
Registreringsbevis & stamtavla	4
Valpens utvecklingsperioder	4
Valpens fostran	6
Vardagsskötsel	8
Veterinärens tips	10
Jaktträning	12
Jaktprov	13
Utställning	14
Rasstandard	15
Mentalitet, beteende och egenskaper	17

SGSK, officiell rasklubb för gordonsetter

Svenska Gordonsetter-klubben (SGSK)

En officiell rasklubb för Gordonsetter, stiftad 1907 och ansluten till Svenska Kennel Klubben. SGSK har som målsättning att väcka intresse för rasen och att främja avel av mentalt och fysiskt sunda, jaktligt och exteriört fullgoda hundar samt att bevara och utveckla de rasspecifika egenskaperna. I den rasspecifika avelsstrategin (RAS) som finns fastlagd till och med 2010, är avelsmål och strategier för att nå målen beskrivna.

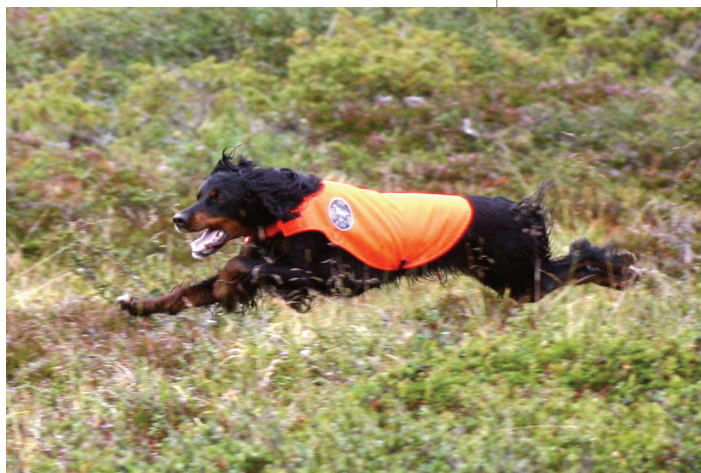
Som medlem i SGSK får du tillgång till olika aktiviteter för att nå detta mål. Klubben arrangerar officiella utställningar, jaktprov, apporteringsmästerskap, avelskonferenser samt träningar öppna för samtliga stående fågelhundar. Se vår hemsida för aktuell information: www.avance.pp.se/SGSK.

Lästips SGSK's RAS

Rikstäckande nät av aktiva lokalklubbar

SGSK ingår i Fågelhundsklubbarnas Arbetsutskott (FA), som är ett samarbetsorgan för specialklubbarna inom de brittiska stående fågelhundarna.

Genom FA finns ett rikstäckande nät av aktiva lokalklubbar som även arrangerar officiella utställningar, jaktprov, dressyrkurser och träningsdagar. Andra aktiviteter kan vara klubbmästerskap, apporttester, lerduveskjutning, föredrag m.m. Aktiviteterna är öppna för alla raser och medlemmar tillhörande FA.

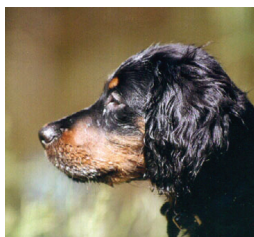
Som medlem får du även tidskriften Avance som ges ut fem gånger per år. Fyra tidsskrifter och en årsbok med bl.a rapporter från andra länder, återblick av vad som hänt raserna under året, stambok med alla hundars resultat från officiella jaktprov och utställningar samt alla jaktprovskritiker under året.

Klubben har även en kontaktperson som hjälper dig tillrätta vid frågor och funderingar samt kostnadsfri rådgivning i avelsfrågor och valphänvisning.

Vad är en gordonsetter?

Gordonsettern, ibland kallad den skottiska settern, tillhör liksom sina "kusiner", den engelska och den irländska settern, rasgruppen brittiska stående fågelhundar. Gemensamt för dessa är deras förmåga att "fatta stånd", dvs. att vid vittring av jaktbart fågelvilt (t.ex. fasan, tjäder, orre, ripa eller raphöns) "stelna till" och då med nosen peka ut för jägaren var fågeln finns i marken. Denna unika egenskap är den stående fågelhundens "adels märke".

God jaktkamrat & trevlig familjemedlem

En gordonsetter som får arbeta, såväl psykiskt som fysiskt är en utmärkt sällskapshund. Lugn inne och aktiv ute.

När hunden "fattat stånd" väntar den tills jägaren begär att den skall *resa* fågeln, dvs. att skrämma upp fågeln så att den flyger för att jägaren sedan kan fälla fågeln. När fågeln har rests är det viktigt att hunden är lugn i *uppflog* så den ej riskerar att bli skjuten och dels att inte förstöra nya skottchanser på eventuell kvarliggande fågel.

Efter skott skall hunden på kommando *apportera*, vilket innebär att hunden skall söka rätt på och hämta den fällda fågeln samt avlämna den till jägaren.

Gordonsettern är intelligent, uthållig, slitstark, och har en vilja av stål. Som valp och unghund formigen sprudlar den av glädje, det finns ingen gräns för dess uthållighet, uppfinningsrikedom och benägenhet att ägna sig åt allehanda hyss. Den kräver konsekvent uppfostran och dressyr för att utvecklas till en god jaktkamrat och trevlig familjemedlem. En Gordonsetter som får arbeta, såväl psykiskt som fysiskt är en utmärkt sällskapshund. Lugn inne och aktiv ute. Gordonsettern mognar relativt sent, man kan säga att den inte är färdig först den uppnått en ålder kring fyra år. Medellivslängden för rasen är cirka 11 år.

Registreringsbevis & stamtavla

Alla hundar som är registrerade i Svenska Kennelklubben (SKK) får ett eget registreringsbevis.

Det innehåller först och främst hundens namn och registreringsnummer, vilket är identiskt med det obligatoriska ID-

numret (förutom att födelseåret har en bokstavskod i ID-numret).

Registreringsbeviset innehåller även din hunds stamtavla i tre generationer. På stamtavlan finns en del förkortningar som kan vara bra att känna till. Några vanliga titlar är t.ex SUCH = Svensk Utsämningschampion, SJCH = Svensk Jaktchampion. Är S utbytt med N, DK eller SF betyder det Norsk, Dansk eller Finsk dito. Int är en förkortning på Internationell, hunden kan vara IntUCH eller dito Jaktchampion. H, *, A eller B betyder att hundens höftleder är röntgade och utan anmärkning. C, D, E, visar på olika grader av höftledsdyplasi.

(J) framför namnet betyder att hunden är jaktprovsmärkerad.

På utställningar och prov begär oftast arrangören att du visar stamtavlan, som är hundens ID-handling.

Valpens utvecklingsperioder

0-3 veckor

När valpen föds är den både blind och döv och helt solitär, den har ännu ingen kontakt med omvärlden. Dess behov de tre första veckorna är värme och mat. Tiken ser till att valparna sköter sina behov genom att slicka den på magen. Under tredje veckan börjar den stora förändringen. Valpen börjar göra de första små tafatta försöken till kontakt med sina syskon. Den har också fått ögon och börjar höra.

Det hunden lär nu, lär den för livet

3-7 Veckor, präglingsfas

Under denna tid lär sig valpen vilken art den tillhör. Men vi ger den dubbel prägling vilket är viktigt för hundens roll hos människan. Den betraktar både oss och hundar som artfränder. Det är viktigt att valpen kommer i kontakt med människor under denna period, eftersom det är nu grunden läggs för att valpen skall få möjligheter att utvecklas till en välanpassad och harmonisk individ.

8-12 veckor, socialiseringsfas

Det är nu valpen i allmänhet kommer att lyda sin nya flock. Den är nu präglad på såväl hundar som människor. I en vild flock börjar valparna fostras av sina föräldrar i denna ålder. Hanen tar en stor del av ansvaret medan tiken ofta är ganska trött på valparna.

Det är därför lämpligt att vi tar hem valpen under denna period och börjar fostra den som goda flockledare. Valpen söker efter en ny auktoritet att underordna sig och det är vår plikt att överta den rollen. Vi skall vänligt men bestämt lära den var olika gränser går för dess beteende. Betänk att det positiva och negativa valpen lär sig under denna period ligger till grund för hur den vuxna hunden kommer att fungera resten av livet.

12 veckor - 6 månader, inlärningsfas

Under perioden 12-16 veckor har valpen en liten dominansperiod då den gör försök att klättra på rangskalan och testar ditt ledarskap och provar om gränserna går att tänja.

Från 16 veckor – 6 månader går valpen in i en lugnare period.

Kännetecknande för hela denna tid är valpens stora behov av att lära sig saker. Det den nu lär, lär den för livet. Det är dumt att inte utnyttja denna kunskapsönskan. Lär inte valpen saker den lär sig själv. Då lär den sig förmodligen sådant vi kallar för olater. Man kan utnyttja leken och med mjuka metoder lära i princip alla de kommandon man vill att hunden skall kunna som vuxen.

7-10 månader, fysisk könsmognad

Din hund har nu stor produktion av hormoner. Tiken löper för första gången och hanen börjar lyfta på benet och markerar revir. Det är dock inte ovanligt att en gordonsetter dröjer med detta ytterligare några månader upp till ett halvår. Under denna tidsperiod blir många unghundar osäkra. Sådant den ej tidigare ej reagerat för kan den nu uppleva som farligt. Tänk på att INTE trösta valpen, det förstärker bara osäkerheten. Prata istället uppmuntrande till den och visa att du inte är rädd. Ibland är det bäst att bara nonchalera det som hunden blivit rädd för. Det är en naturlig fas i utvecklingen och inget

Det finns änglar och små värstingar

Uppfostran startar direkt då valpen kommit till sin nya familj, då är den i allmänhet 8-12 veckor.

att oroa sig för. Var valpen lugn och trygg innan denna period kommer den med all säkerhet att förbli bli det.

10-17 månader, dressyrperiod

Din hund har nu stabiliserats i utvecklingen såväl psykiskt som fysiskt. Den regelrätta dressyren kan nu lämpligen påbörjas, likaväl som en mer rationell motionering med syfte att bygga upp muskler och kondition. År stiden den rätta (vår och höst) så jakttränas nu lämpligen unghunden.

17-24 månader, psykisk könsmognad

Nu kommer ytterligare en dominansperiod då unghunden blir psykiskt köns mogen. Den testar åter omgivningen och om din roll som flockledare kan ifrågasättas. Det är nu extra viktigt att du visar ditt ledarskap. Den får ej tillåtas att spela ut sin dominans. Undvik att komma i kampsituationer denna period. Låt dig inte provoceras, jämför unghunden med en odräglig tonåring.

Valpens fostran

Uppfostran startar direkt då valpen kommer till sin nya familj, då den i allmänhet är 8-12 veckor. Den befinner sig i inlärningsfasen och är därför extra mottaglig för allt vi lär den. Det gäller att redan från början ge den goda vanor. Vi skall nu med varlig men bestämd hand lotsa valpen rätt i livet och förklara vad som är tillåtet och förbjudet. Vi tar över tikens roll som uppfostrare och flockledare. Försök att efterlikna tikens beteende så mycket som möjligt. Du skall vara TYDLIG, valpen skall aldrig tvivla på om den gjort rätt eller fel.

Ta i din hund, bestämt om så behövs. Hunden mår bättre och förstår lättare om du talar på hunddjurens eget fysiska språk. Tjata aldrig, oftast räcker ett bestämt nej, ibland förstärkt med en lätt ruskning i nackskinn. Däremot får aldrig tillrättavisningarna vara av den art att valpen blir kuad. Valpar är som barn, det finns änglar och små värstingar, därför måste fostran anpassas till individen. Fråga din uppfödare redan när du hämtar valpen hur man upplevt just din valp.

Det är stor skillnad på fostran och regelrätt dressyr, men en god uppfostran är den bästa grunden för all vidare dressyr. Att vara lydig och uppmärksam blir naturligt för den hund som aldrig upplevt något annat. Var tydlig mot valpen, då blir den trygg. En trygg valp har lättare att tillgodogöra sig fostran och blir då mer lättdresserad. Slutresultatet blir en stolt hund, en som med högt huvud och viftande svans gör vad man lärt den.

Koppelvana

Det första halsbandet får ej vara av strypmodell utan skall vara ett relativt brett och "snällt" halsband. Valpen kommer förmodligen att sätta sig ner, se bekymrad ut och klia sig på halsen första gången den får på sig halsbandet. När den sedan accepterat halsbandet sätt på koppel och beväpna dig med lite godis samt en portion tålmod. En del valpar följer genast glatt med, andra sätter sig på hasorna och vägrar gå, medan några beter sig som oinridna hästar och spelar ut hela registret av hopp och krumbukter. Låt den vänja sig,

Jaktdressyren börjar vid 10-17 månader

locka med rösten och förstärk med en godbit. Beröm när valpen följer med. Håll inte på mer än några minuter åt gången. Efter ett par pass har valpen vant sig med koppel och halsband.

Valpövningar för en stående fågelhund

En valp kan du lära nästan vad som helst, passa nu på att träna alla de kommandon som kommer att behövas för jaktdressyren. Kom ihåg att träningen skall ske utan tvång och massor med beröm. Övningarna kan göras dagligen.

Sitt, sätt på koppel, håll en godbit ovanför valpens huvud samtidigt som du säger "sitt" håll emot med kopplet om den vill hoppa. Efter en stund sätter sig valpen. Ge den godis och beröm.

Inkallning, gå ut i kopplets längd, blås en inkallningssignal (förslagsvis två korta signaler) med en visselpipa, och ta några korta steg bakåt. Valpen kommer som ett skott och får beröm och godis.

Avancekommando (används när hunden skall resa fågel). Håll kvar valpen med handen runt bringan. Gör den uppmärksam på din andra hand. Kasta med den en godis en liten bit samtidigt som du säger ett kort snärtigt "jah" och släpper taget om valpen som slänger sig fram mot godbiten.

För *liggövningen* behövs lite rekvisita i form av en låg pall eller dylikt. Visselpipan i munnen (eller använd rösten), kopplet i ena handen och godis i den andra som man håller under pallen så att valpen ser den. När valpen slänger sig ner för att ta den, vissla (förslagsvis en lång signal) eller säg "ligg". Valpen måste lägga

sig för att komma in under pallen och får då godis och beröm. Efter bara några gånger har valpen lärt sig kommandoorden, den älskar övningarna och den blir inte tvingad till något, men lär sig samarbeta. Det är lagom att sluta dessa övningar när valpen är sex månader och könsmognaden börjar.

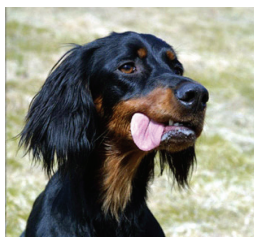
Inkallning

Gå korta promenader med valpen lös från början. Tänk på att det är valpen som skall vänja sig vid att hålla kontakten med dig och inte tvärtom. Nöj dig med ett par inkallningsövningar per promenad, passa på och gör dem när du är säker på att valpen kommer. Annars lär du den att bara vara olydig. För en gordonsettervalp finns det inget bättre än att få springa. Vänj den från början att vara lös så den inte upplever det som något märkvärdigt.

Stanna

Lär valpen kommandot "stanna" på ett naturligt sätt. När du öppnar ytterdörren får valpen lära sig att stanna och vänta på tillåtelse att gå ut istället för att bara rusa på.

Nej, ett universal-kommando

En valp av en så aktiv ras som gordonsetter skall inte aktiveras med lekar som varvar upp.

Likaså i bilen – det är en billig livförsäkring. Är valpen matglad kan man även göra en övning i samband med måltiderna. Sätt valpen, ställ ner matskålen, låt valpen få sitta och vänta en stund, säg därefter ”jah”. Den övningen befäster ledarskapet, lär in avancekommandot och är samtidigt ett utmärkt sätt att träna passivitet.

Nej!

Ordet nej innebär – avsluta genast pågående verksamhet. Med andra ord ett universalkommando som säger att du är missnöjd med vad valpen håller på med. Det kan vara att den biter på något otillåtet, går utanför tomten, försöker börja äta utan tillåtelse etc. Säga ett kort snärtigt nej – tjata aldrig!

LÄS TIPS!

Fågelhundar jakt & dressyr av Sten Christoffersson.

Hundskolans valpbok av Erik Wilsson.
Hundskolan hjälper dig med 99 valpproblem av Barbro Börjesson.

Vardagsskötsel

Rumsrenhet

De flesta nyblivna valpköpare oroar sig mest för rumsrenheten. Det gäller bara att vara extra uppmärksam de första veckorna. Så fort valpen vaknar, har ätit eller har lekt en stund skall man ta ut den. Kan du inte gå ut omedelbart så lyft upp valpen under tiden. Oftast ser man på valpen när det är dags. Den stannar upp och ser lite villrådig ut eller springer runt lite obeslutsamt. Gå omedelbart ut med valpen och låt den göra ifrån sig, gärna på ett och samma ställe som den efter ett

tag förknippar med rastning. Beröm den lugnt när de gör ifrån sig ute.

Händer det olyckor inne så gör ingen affär av det utan torka bara upp och tänk på att det var ditt fel, du var inte tillräckligt uppmärksam

Sömn och sällskap

Valpen har ett stort sömnbehov, de växer mycket fort under en kort tid och mycket energi går åt till detta. En aktiv gordonsettervalp kan till och med behöva hjälp med att varva ned. Ge valpen från början en lämplig liggplats. Där får den aldrig störas. Denna regel är speciellt viktig i barnfamiljen. Valpen vill ha mycket sällskap och behöver känna flockgemenskap. När den blivit trygg i sin nya miljö måste den också vänja sig vid att vara ensam. Gå ifrån den korta stunder i början och passa på när valpen är trött och avkopplad.

Motion och aktivitet

Valpen skall från början inte regelrätt motioneras men den har ändå ett mycket stort rörelsebehov. Låt valpen i början bestämma tempo i lek och aktivitet. Promenaderna är i början mest ägnade åt att skapa en god kontakt mellan hund och ägare.

En valp av en så aktiv ras som gordonsetter skall inte aktiveras med lekar som varvar upp, utan gör hellre tidigare beskrivna övningar för en stående fågelhund. Dessa fågelhundsövningar uppfattas som givande lek av valpen. Tänk på att all lek är förberedelser för valpen att fungera som vuxen.

Hälsokontroll

Valpar har stort behov av kroppskontakt. Ta i valpen, lär den

Lämna inte valpen ensam med tuggben

att känna tillit för dina händer. Vänj valpen vid en regelbunden hälsokontroll. Kontrollera öron, ögon, tänder, klor, tassar, hud och päls. Känn igenom kroppen. På detta sätt vänjer sig valpen att undersökas, vilket din veterinär kommer att tacka dig för. Du lär också känna din friska hunds kropp och kommer lättare att märka om något är fel.

Klor och tassar

Gör det till en rutin att en gång i veckan klippa valpens klor. Förmodligen har uppfödaren redan påbörjat denna vana från en veckas ålder. Valpen är då van och ser det som en vanlig procedur. Du blir snabbt säkrare ju mer rutin du får. En del hundägare är rädda för att klippa fel. Klipper man regelbundet den yttersta udden, minskar risken för att klippa för mycket.

Är olyckan framme och det börjar blöda, gör inte någon stor affär av det. Trösta framförallt inte, då tycker valpen garanterat synd om sig själv.

Klorna skall vara kortklippta, det minskar risken för brutna eller spräckta klor som är mycket smärtsamt och tar lång tid att läka.

När du klipper klorna, passa på att kontrollera trampdynorna och huden mellan tårna. Saltade vägar kan gå hårt åt tassarna. Är trampdynorna torra eller har sprickor är det bra att smörja dem med tassalva.

Tänder och bett

Valpen föds tandlös. Under fjärde till sjätte levnadsveckorna börjar mjölkändarna komma fram. Dessa ersätts med permanenta tänder vid 4-7 månaders ålder.

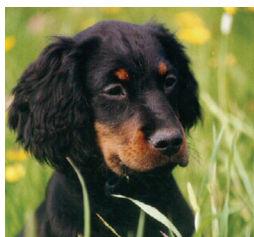
Gör det till en vana att titta på valpens bett. Gordonsettern skall ha saxbett d.v.s de övre framtänderna skall nå precis över tänderna i underkäken. När valpen ömsar tänder är det bra att kontrollera att alla tänder verkligen byts. Eftersom tandsten lätt bildas kan man vänja valpen vid tandborstning. Eller så kan man ge den ben då och då, det brukar hålla tandstenen i schack!

Kom ihåg att inte lämna valpen ensam när den tuggar ben, de blir slibbiga och kan då efter en stunds tuggande lätt fastna i halsen.

Ögon och öron

Ta för vana att titta och lukta i hundens öron. Ett friskt öra innehåller mer eller mindre vax och ibland lite smuts, men det luktar inte illa. Är örat smutsigt skall det rengöras. Använd öronrengöring som finns att köpa hos veterinär eller på välsorterade apotek. Denna löser upp vax, även det som sitter längst in mot trumhinnan. Gör sedan rent ytterörat försiktigt med en bomullstuss på fingret, undvik topz då dessa lätt skadar huden och för ner vax i hörselgången.

Lättskött päls, i allmänhet utan underull

Man kan aldrig blint följa doserings anvisningar på foderpåsen, man måste titta på hur valpen ser ut i hullet och ta hänsyn till det.

Har valpen rikligt eller illaluktande sekret i hörsel-gången, som snabbt fylls på trots rengöring, bör du kontakta veterinär. Likaså om den går och ruskar på huvudet eller kliar sig intensivt runt öronen.

Ta tempen

Om hunden verkar hängig och sjuk är det bra att ta reda på om den har feber. Detta är ofta en fråga man får om man kontaktar en veterinär per telefon. Tempen tas med en termometer i ändtarmen, normalt ligger temperaturen mellan 38-39 grader. Det går inte att avgöra om en hund har feber beroende på om dess nos är fuktig och kall eller torr och varm. Tag gärna tempen på hunden när den är frisk så du vet vad den har för normaltemperatur.

Pälsvård

Gordonsettervalpen har till en början inte så mycket päls, den riktiga pälsen kommer efter det att valppälsen har fällt.

Gordonsettern har en mycket lättskött päls som i allmänhet saknar underull. Pälsen skall, enligt rasstandarden, vara måttligt lång, slät och så fri som möjligt från lockar och vågor på kroppen. På öronen, benens baksidor, under buken och på svansen bildas fanor och behäng. Dessa kammars regelbundet annars kan det lätt bildas tovor. Vänj valpen redan från början med kamning och borstning. Den vuxna hunden faller sin päls två gånger om året.

Man skall inte schamponera hunden i onödan, det torkar ut det naturliga fettlagret som skyddar mot väta och kyla. Lukta på hunden och känn efter om pälsen är fet och smutsig.

Normalt räcker det med att skölja av hunden med bara vatten. Använd också ett schampo som är till för hundar.

Utfodring

Följ uppfödarens råd när det gäller utfodring. Åtta veckor gamla valpar brukar få mat fyra gånger per dag. En valp skall inte vara i alltför högt hull. När valpen börjar växa på höjden är det ingen idé att försöka få tillbaka babyhullet som den hade när du fick hem den. Iså fall växer den bara ännu snabbare och det ökar risken för skelettskador. Man kan aldrig blint följa anvisningar på foderpåsen utan måste titta på hur valpen ser ut i hullet och ta hänsyn till det.

Veterinärens tips

Kräkningar och diarré

Vid upprepade kräkningar eller diarré bör den vuxna hunden svältas under 1-2 dygn. Riklig tillförsel av vätska är däremot nödvändig då risken för uttorkning är stor, speciellt hos valpar. Får hunden inte behålla vätska— kontakta veterinären.

När magfunktionen stabiliserats ska man successivt återgå till den normala utfodringen. Börja med små portioner väl kokt ris, flera gånger per dag. Tillsätt i efterhand små mängder kokt fisk eller kött. Verkar magen stabil, kan man börja blanda in små mängder av det normala fodret. Återuppstår problemen kontakta veterinären.

Fästingar och ohyra

Fästingburna infektioner har blivit allt vanligare. Under

Det finns förebyggande medel mot fästingar

sommarhalvåret bör man dagligen känna igenom pälsen och avlägsna eventuella fästingar. Ju fortare fästingen tas bort desto mindre risk för överföring av smitta.

Det är inte svårt att ta bort en fästing. Man kan antingen ta den med fingrarna eller med en speciell fästingpincett. I förebyggande syfte finns både receptfritt och receptbelagda preparat att behandla hunden med.

Löss sprids lätt och snabbt mellan hundar i umgänge med andra hundar. Däremot sprids inte löss mellan hund och människa. Det finns receptfria schampon som kan fungera. Annars finns det receptbelagda medel att tillgå.

Inälvparasiter

Den vanligaste inälvsmasken hos hund är spolmask. Praktiskt taget alla valpar har spolmask. Alla valpar bör därför avmaskas med ett avmaskningsmedel mot spolmask första gången före 3 veckors ålder. Därefter upprepas avmaskningen med lämplig intervall till 3 månaders ålder. Ibland kan en avmaskning behövas när hunden är 6 månader, senare avmaskar du bara i samband med konstaterad spolmaskinfektion. Vuxna hundar utvecklar en immunitet mot spolmask, vilket gör att de sällan har problem av spolmaskinfektion.

Avmaskning mot bandmask sker likaså vid konstaterad förekomst, då de sällan finns hos hund såvida de inte utfodras med inälvor från t.ex vilt.

Hosta

Så kallad kennelhosta uppträder ofta regionalt. Det överförs ofta

lätt på ställen där många hundar samlas. Ett bra tecken kan vara att hunden får torrhosta och harklar sig. Sjukdomen går snabbt över. Se till att hunden får vila och inte blir överansträngd. Ta tempen om den verkar hängig och trött.

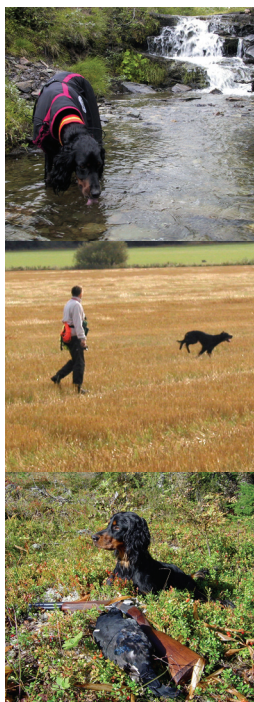
Hälsa

Det är inte så vanligt med hältor hos växande gordonsetterar, men uppstår det kan man misstänka panosteit ibland kallat "växtvärk". Det är benhinnorna som är inflammerade. Det är mycket smärtsamt men är dessbättre helt ofarligt och går över av sig själv.

Höftledsdysplasi (HD)

HD är en till stor del ärftlig rubbning i höftledens utveckling som drabbar många hundraser, däribland gordonsetter. När hunden är omkring 18 månader bör höftlederna röntgas på en veterinärmottagning med god vana av HD-röntgen. Detta för att ge dig och din hund bästa möjliga förutsättningar i en viktig procedur. Fråga avelsrådet var närmaste sådan veterinärmottagning finns.

HD kan påverka hundens livsvillkor

Människor är liksom hundar, olika. Det som känns rätt och naturligt för en dressör kan upplevas som fel av en annan. Hitta en väg som passar dig och din hund.

Röntgenbilderna avläses enligt en 5-gradig skala där A och B betyder att höfterna är utan anmärkning medan C, D och E är olika grader av dysplasi. Resultatet registreras officiellt.

Det finns två goda orsaker till att man bör röntga sin gordonsetter. Dels får du reda på hundens HD-status, vilket kan påverka hundens livsvillkor. Dels är det till stor nytta i arbetet att minska förekomsten av höftledsdysplasi hos rasen, oavsett om din hund är avsedd för avel eller ej.

Ormbett

Håll hunden i stillhet och uppsök veterinär snarast. En ormbiten hund behandlas i regel med cortison. Rör du dig i ormtäta marker kan du be din veterinär skriva ut cortisontabletter som säkerhet om olyckan är framme. Det är inte ovanligt med sena reaktioner efter ormbett. Ansträng därför inte hunden med jaktträning eller annan krävande träning den närmaste månaden efter ett ormbett.

Vaccinationer

Valpen ska ha fått en vaccination vid 7-8 veckors ålder mot parvovirus. Vid 12 veckor bör den vaccineras igen mot parvovirus, valpsjuka och HCC - en så kallad trippelvaccination. Därefter bör den vaccineras mot parvovirus, valpsjuka och HCC vid 1 års ålder och sedan årligen mot parvovirus och vartannat år mot valpsjuka och HCC. Avvikelse från dessa rekommendationer förekommer bl.a. beroende på val av vaccintyp. Hör efter med din uppfödare eller veterinär.

För jaktprov, utställning samt utlandsresa skiljer sig reglerna från dessa rekommendationer.

LÄS TIPS!

Hälsoråd för hund, från Apoteket.

Är hunden sjuk av Birgitta Wikström.

Jaktträning

Detta häfte ger inte utrymme för att beskriva hur dressyr och träning av gordonsetter går till. Det finns dessutom många olika skolor beträffande hur man dresserar stående fågelhundar och var och en blir salig i sin tro. Det är svårt som nybliven gordonägare att veta hur man skall göra eller vem man skall lita på. Människor är liksom hundar olika, det som känns rätt och naturligt för den ena dressören upplevs som fel av någon annan.

Det finns en mängd kurser och träningsläger både i privat- och klubbregi. Be din uppfödare eller distriktskontakt om tips på lämpliga kurser. Du får lyssna och lära, och efter ett tag komma fram till din egen modell som passar just ditt kynne och din hund. Låt dig gärna inspireras av de många duktiga fågelhundsdressörer som finns, men försök inte härma någon, då kan de positiva resultaten utebli. Dessa dressörer har ofta hållt på i många år och har den där fingertoppskänslan som vi alla önskar oss.

LÄS TIPS!

Fågelhundar Dressyr & Jakt av Sten Christoffersson.

Den stående fågelhundens ABC&D av Johan B Steen och Erik Wilsson.

Jakten med fågelhund av CM Pay.

Jaktchampion - en verkligt exklusiv titel

Jaktprov

Främsta avsikten med jaktprov är att bedöma och värdera hundens rastypiska jaktegenskaper till grund för det fortsatta avelsarbetet.

Jaktproven för brittiska stående fågelhundar anordnas av FA och dess specialklubbar. SGSK har varje år ett eget huvudprov. Sammanlagt ges medlemmarna ett 40-tal provtillfällen fördelade över hela landet. Proven utannonseras i medlemstidningen "Avance".

De klasser man startar jaktprov i är unghundsklass (ukl) 9-24 månader, öppenklass (ökl) samt segrarklass (skl), vilken är öppen för hund som tilldelats 1: a pris i öppenklass.

Jaktproven äger rum under jaktliknande former, Fågel fälls över hundarna utom i unghundsklass och vid vårprov. Hundarna släpps parvis.

Unghundsklass och öppenklass är rena kvalitetsklasser d.v.s hundens prestation mäts endast mot regelverket och någon direkt jämförelse med partnern sker ej.

Prisvärörerna är 1: a, 2: a och 3: e pris. I segrarklass däremot är det konkurrens mellan hundarna och stundtals kan rafflande slutstrider uppstå. 1-6 placeras och vinnaren kan om prestationen är högklassig tilldelas certifikat, övriga placerade kan få CK (certifikakvalitet). Tre certifikat/CK tillsammans med utställningsmerit (lägst 2:a pris) gör en gordonsetter till svensk Jaktchampion- en verkligt exklusiv titel!

Bedömning av startande hund

Egenskaper som bedöms är bl a fart, stil och uthållighet. Förutom att det

är estetiskt tilltalande ingår klart ändamålsenliga värderingar i en friktionsfri galopp. Söket skall vara energiskt med tydligt begär att finna vilt. Ett självständigt sök anpassat till terrängen där hunden vänder rätt mot vinden premieras. En god viltfinnarförmåga är förutsättningen för en effektiv jakt, och värderas därför högt. När sedan fågeln är lokaliserad gäller det att hunden behandlar den rätt, att inte stöta utan att fatta stånd och att veta precis var fågeln finns. Avancera och resa villigt men behärskat och precist så att goda skottmöjligheter ges och sedan apportera den fällda fågeln. Lydnaden och samarbetsviljan bedöms under hela provet. Det finns många frestelser, men den vuxna hunden måste ignorera allt hårvilt och inte heller förfölja flygande fågel. Det är alltså en rad moment som måste fungera och fallgroparna är många.

För att pris ska utdelas krävs alltid ett godkänt fågelarbete med skott och tillhörande apport. Proven sker på fält, fjäll eller skog. Det sistnämnda förekommer med något

För utställningschampionat krävs jaktprovsmärit

Domarens uppgift är att utifrån rasstandarden väga fel och förtjänster, prissättningen sker enbart med hänsyn tagen till hur hunden vid bedömningstillfället framstår och uppträder.

annorlunda regler, bl.a. släpps hundarna en och en i sök.

Jaktproven är publikvänliga eftersom det mesta sker för öppen ridå. Förutom dess seriösa syfte som avelsutvärdering är det spännande tävlingstillfällen där deltagarna under gemytliga former får tillfälle att träffa likasinnade och jämföra den egna hunden med andra.

Är du intresserad av jaktprov men osäker på vad som krävs och hur det praktiskt går till – kontakta din uppfödare eller klubbens distriktskontakt. Åk gärna och titta på ett prov som publik. Du kan då i lugn och ro se vad som förväntas av dig och din hund.

LÄSTIPS!

Jaktprovsregler vid fältprov och fjällprov samt skogsprov för brittiska stående fågelhundar av FA. Finns även att ladda ner: www.avance.pp.se.

Utställning

Varje år anordnas många utställningar i vårt land. För att få ställa ut på officiell utställning krävs medlemskap i arrangerande klubb. Resultaten registreras hos Svenska Kennelklubben (SKK). SGSK och FA's lokalklubbar anordnar ett 20-tal utställningar årligen runt om i landet. Utställningarna annonseras i medlemstidningen Avance.

Domarens uppgift är att utifrån rasstandarden väga fel och förtjänster mot varandra, prissättningen sker enbart med hänsyn tagen till hur hunden vid bedömningstillfället framstår och uppträder. Det gör att prisvärörerna kan variera från gång till gång.

Domaren bedömer hunden i stillastående och i rörelse (trav).

Bettet kontrolleras och domaren känner igenom hunden med händerna. Träna din hund genom att någon utomstående får agera domare och titta på bettet och ta i hunden. Öva den att springa i trav, helst i löst hängande koppel. Lär den att stå fint, allt för att hunden skall vara till sin fördel i utställningsringen. När man visar hund på utställning springer man alltid i en ring motsols med hunden till vänster om sig. Inför utställningen bör man tänka på att pälsen skall vara ren, blank och välansad. Hullet skall vara lagom, varken mager eller tjock. Klorna skall vara kortklippta.

Prissättningen i kvalitetsklasserna är 1: a, 2: a, 3: a, 0 pris eller KEP (Kan Ej Prisbelönas). För valpar upp till 9 månader finns den inofficiella valpklassen. Juniorklass är öppen för hundar mellan 9-15 månader, unghundsklass 15-24 månader och öppen klass 24 månader och uppåt. Det finns också veteranklass, den är öppen för hundar som fyllt 7 år eller mer.

De hundar som tilldelats ett 1:a pris i sin kvalitetsklass tävlar vidare mot varandra i konkurrenssklass.

Den jaktprovsmäriterade gordonsettern har tillträde till jaktklass. 1: a pris i denna klass ger tillträde till jaktkonkurrenssklass. Det är i denna konkurrenssklass certifikat delas ut. Tre certifikat på utställning, 1: a pris i öppen klass på jaktprov gör en gordonsetter till Svensk Utställningschampion, vilket är en mycket fin titel som vittnar om en utmärkt representant för sin ras.

Stilfull och en kropp byggd för galopp

Åk gärna och titta på en utställning innan du och din hund debuterar. Känner du dig osäker så tala med din uppfödare eller någon annan kunnig. Kom ihåg att alla har varit nybörjare.

Lämpliga saker att ta med om du åker till utställning:

- Stamtavlan och vaccinationsintyg
- PM med tider och vägbeskrivning
- Lämpliga kläder och sköna skor
- Liggunderlag till hunden och en stol till dig själv
- Vattenskål och vatten
- Hundgodis
- Bajspåse
- Borste och kam till hundens päls
- Utställningskoppel
- Säkerhetsnål att fästa nummerlappen med
- Och självklart hunden

LÄS TIPS!

SKK's Tävlings- & championat-bestämmelser, finns även på SKKs hemsida www.skk.se.

Med seger i sikte av Barbro Eklund.

Rasstandard

Ursprungsland

Storbritannien.

Användningsområde

Stående fågelhund, specialiserad för jakt på hönsfågel.

FCI-klassifikation

Grupp 7:2.2.

Helhetsintryck

Gordonsettern skall vara stilfull och byggd för galopp. Konstruktionen skall vara helt igenom symmetrisk.

Uppförande/Karaktär

Gordonsettern skall vara intelligent, värdig och samarbetsvillig. Den skall

vara modig, tillgänglig och ha ett vänligt och jämt temperament.

Huvud

Skallparti – Skallen ska vara djup snarare än bred, dock bredare än nospartiet. Hjässan skall vara svagt välvd och bredast mellan öronen. Längden från nackknöl till stop skall vara större än från stop till nostryffel. Över och under ögonen skall huvudet vara torrt.

Stop - Ska vara tydligt markerat.

Nosparti - Nospartiet skall vara något längre än djupet. Det skall vara långt med nästan parallella linjer, varken spetsigt eller snipigt.

Nostryffel - Nostryffeln skall vara stor och bred med vida näsborrar. Den skall vara svart.

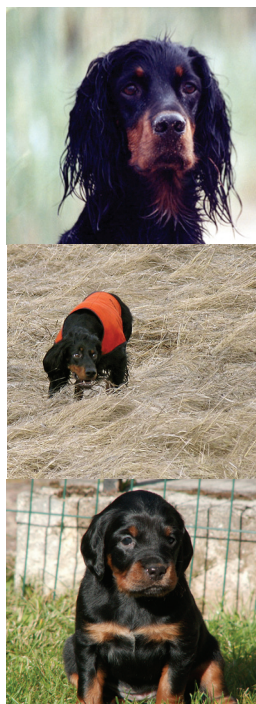
Läppar - Ska vara markerade men inte slappt hängande.

Käkar/Tänder - Käkarna skall vara starka med regelbundet komplett saxbett.

Kinder - ska vara så flata som huvudets torrhet tillåter.

Ögon - ska vara mörkt bruna och

Ögon; ivrigt och intelligent uttryck

Gordonsettern skall vara intelligent, värdig och samarbetsvillig.

klara med ett ivrigt och intelligent uttryck. De får varken vara djupt liggande eller utstående.

Öron - ska vara lågt ansatta, medelstora, tunna och hänga tätt intill huvudet.

Hals - ska vara lång, torr och välvd samt fri från överflödigt halsskinn.

Kropp

Kroppen skall vara måttlig lång.

Ländparti - ska vara brett och svagt välvt.

Kors - ska vara svagt sluttande i förhållande till horisontalplanet.

Bröstkorg - ska vara djup, inte alltför bred med välvd revben. De bakre revbenen skall vara väl utvecklade.

Svans - ska vara rak eller lätt böjd och inte nå nedanför hasleden. Den skall bäras i höjd med eller under rygglinjen. Den skall vara tjock vid roten och avsmalna till en tunn spets. Svansens behåring som börjar nära svansroten, skall vara lång och rak och successivt avta i längd mot spetsen.

Extremiteter

Såväl fram- som bakställ skall vara väl vinklade.

Framställ

Frambenen skall vara raka. Kraftiga och flat benstomme.

Skulderblad - ska vara breda, långa väl tillbakalagda och flata samt ligga väl an mot bröstkorgen. Skuldrorna får inte vara grova och tunga.

Armbåge - ska ligga väl an mot kroppen.

Mellanhand - ska vara raka.

Tass - ska vara ovala, väl slutna med väl välvda tår och med rikligt med hår mellan tårna. Trampdynorna skall vara tjocka, speciellt den stora stödtrampdynan.

Bakställ

Bakbenen skall från höft till has vara långa, breda, musulösa och parallella med lågt ansatta hasor.

Knäled - ska vara kraftiga och väl vinklade.

Mellanfot - ska stå lodrätt mot markplanet.

Tass - Se text i framställ/tass.

Rörelser

Rörelserna skall vara fria och flytande med kraftigt påskjut av bakbenen.

Päls

Pälsstruktur - På huvudet och benens framsidor skall håret vara kort och fint. Pälsen skall vara måttligt lång, slät och fri som möjligt från lockar och vågor på alla övriga delar av kroppen. Behängen på övre delen av öronen skall vara långa, fina, släta och raka. Behängen på buken får sträcka sig fram till bröstkorg och strupe.

Färg - Djupt glänsande kolsvart utan rostfärgat skimmer, med kastanjeröda tecken, d v s glänsande tanfärg. Svarta hårstrån i tanfärgen får förekomma på tårna och under hakan.

Tan-tecken skall finnas;

Över ögonen; i form av fläckar som inte får vara mer än 2 cm i diameter. På nospartiets sidor; avskilda från ögonen genom ett svart bälte;

Vänlig och behaglig av naturen

tan – färgen skall inte nå upp på nosryggen, utan på sin höjd som en smal strimma omedelbart bakom nostryffeln, gå från den ena sidan till den andra. På bröstet; som två avgränsande fläckar. På frambenens baksidor; upp till armbågarna. På frambenens framsidor; upp till handlovarna eller något mer. På insidan av bakbenen och låren; på lårens framsidor skall färgen börja vid knäna och sträcka sig till utsidan av bakbenen från has till tå. Omkring anus.

En mycket liten vit bröstfläck är tillåten. Inga andra färger är tillåtna.

Storlek/Vikt

Mankhöjd - Hanhund 66 cm, tik 62 cm. * *Svensk kommentar till standard för gordonsetter:* Mankhöjd; I Sverige förekommer gordonsetter fortfarande med den lägre mankhöjden (hanhundar från 60 cm och tikar från 58 cm) som nämns i gamla brittiska standard uppgifter, vilka var anpassade för jagande hundar.

Fel

Varje avvikelse från standarden är fel och felets art skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.

Testiklar

Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

LÄS TIPS!

Gordonsetter - Rasstandard med kommentarer utgiven av SGSK.

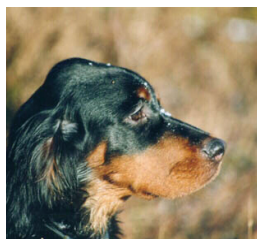
Mentalitet, beteende och egenskaper

Mentalitet är ett komplext begrepp som består av en mängd olika komponenter som t.ex. tillgänglighet, temperament, skärpa och dådkraft. Tillsammans med yttre faktorer styr mentaliteten hundens beteende och påverkar därmed även i viss mån dess egenskaper. För att lära dig mer om din hunds mentalitet och få kunskaper värdefulla i det dagliga livet och i träningen, kan du med fördel genomföra ett MH-test. Kontakta Brukshundsklubben på din hemort, din uppfödare eller SGSK så får du veta mer.

Gordonsettern är en jakthund vars huvudsakliga uppgift är att söka och finna hönsfågel, den skall fatta stånd för kroppsvittring, på order resa viltet och efter skott på kommando apportera och avlämna fågeln till jägaren.

En typisk Gordonsetter är vänlig och behaglig av naturen, den är också en tillgiven, intelligent och lojal familjemedlem. Typiskt för

Förmåga att ta hela världen i sin famn

Sekunderingsförmågan anses vara ett adelsmärke för en stående fågelhund.

rasen är att inomhus vara lugn och behaglig för att utomhus förvandlas till ett intensivt energiknippe. Den är uthållig och slitstark med en vilja av stål.

JAKTLIGA EGENSKAPER

Söket

Ska ske i en friktionsfri och elegant galopp med högburet huvud och en rörlig svans. Det skall vara energiskt, snabbt, lagom stort och med tydligt begär att finna fågel. Söket skall vara ett självständigt, regelbundet kryssök där hunden vänder rätt mot vinden.

Ståndet

Som är ett medfött beteende, ska vara stramt, intensivt med skarp markering av funnet vilt. Ståndet bör vara stående och med orörlig svans.

Avance & Skott

Beteende före och efter skott, avancering och resning skall ske villigt under förarens kontroll. I uppflog och skott skall hunden hålla sig lugn. Vägran att avancera mot, eller resa vilt är ett allvarligt fel liksom skottberördhet.

Apportering

Att få en Gordonsetter att apportera kan ibland vara lite jobbigt. Ibland kan den rentav förefalla sig oförmögen att utföra detta lydnadsmoment, trots att den i grunden är en utmärkt apportör. Här gäller det att visa vem som bestämmer!

Viljan att apportera är oftast inte så starkt utpräglad som hos t.ex. retrievern. Däremot kan bytesmedvetenheten vara så pass utvecklad att Gordonsettern självmant apporterar.

Färdigutbildad är den en duktig apportör som skall söka och hämta dött eller skadeskjutet vilt snabbt och effektivt med ett mjukt grepp. Den skall kunna apportera både på land och i vatten.

Sekundering

Sekundering är ett medfött beteende som innebär att hunden fattar stånd inför synintrycket av en annan stående hund. Sekunderingsförmågan anses vara ett adelsmärke för en stående fågelhund.

Samarbetsförmåga

Det stora självständiga söket som eftersträvas kräver stor samarbetsvilja. Hunden skall även på långa håll kunna dirigeras med små medel. Den skall kombinera självständighet med en stark vilja att vara till lags.

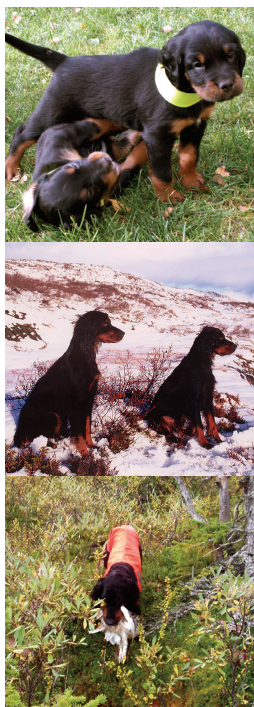
SOCIALA EGENSKAPER

Beteende mot människor

Gordonsettern är en mycket familjekär och i de flesta fall också förvånansvärt tålmodig med barn. Rasen är, med få undantag, alltför människovänlig för att lämpa sig som vakthund. Den har en förunderlig förmåga att "ta hela världen i famn".

Beteende mot andra hundar

Gordonsettern har lätt för att umgås med andra hundar då den är vänlig och social. Vid lek är den mest road av att springa och jaga eller att låta sig jagas. En viss skillnad mellan hanhundars och tikars sätt vid möten med könsfränder är naturlig, överdrivet revirhävande från hanhundens sida är otypiskt. Aggressivitet är ett allvarligt fel.

Svenska Gordonsetterklubben

Svenska Gordonsetterklubben stiftad 1907 är den officiella specialklubben för Gordonsetter och är ansluten till Svenska Kennelklubben.

Klubben har som målsättning att väcka intresse för rasen, främst som jakthund, att främja avel av mentalt och fysiskt sunda, jaktligt och exteriört fullgoda hundar samt att bevara och utveckla de rasspecifika egenskaperna.

För medlemmar anordnar klubben aktiviteter som prov, utställningar, träningar mm.

Det finns nio lokalklubbar i landet. Lokalklubbarna samarbetar genom Fågelhundsklubbarnas Arbetsutskott (FA), som är en sammanslutning för alla klubbar för brittiska stående fågelhundar: Svenska Gordonsetterklubben (SGSK), Svenska Irländsk Setter Klubben (SISK), Svenska Pointerklubben (SPK) och Svenska Setterklubben för Engelsk Setter (SSK).

Inom varje lokalklubb har SGSK en medlem som är distriktskontaktombud. Till denna person kan Du vända Dig till för att få råd och hjälp med Din hund samt upplysningar om de aktiviteter som finns i Ditt närområde.

Lokalklubbarnas verksamhet presenteras i klubbtidningen Avance, som utkommer med fyra nummer per år. Under våren publiceras dessutom en Årsbok som avhandlar föregående års aktiviteter.

